

NOTĂ INFORMATIVĂ

la Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 299/2018 cu privire la aprobarea structurii și efectivului-limită ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 299/2018 cu privire la aprobarea structurii și efectivului-limită ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a fost elaborat de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (în continuare- SPCSB).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Elaborarea prezentului proiect de Hotărâre a Guvernului este determinată de angajamentele asumate de Republica Moldova în procesul de aliniere la prevederile Directivelor Uniunii Europene și la Recomandările FATF în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. În calitate de stat candidat la aderarea la Uniunea Europeană, Republica Moldova parcurge un proces complex de armonizare a cadrului legislativ și instituțional în domeniul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în vederea consolidării rezilienței și eficienței instituționale. Necesitatea modificării Hotărârii Guvernului nr. 299/2018 rezultă din obiectivul de fortificare a capacităților SPCSB pentru a răspunde noilor provocări instituționale și tehnologice. Această necesitate se regăsește și în Subdomeniul 7.3: Combaterea spălării banilor și investigațiile privind infracțiunile financiare din Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025, precum și în punctul 43 al Anexei B a Clusterului 1, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 privind Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029. Documentele menționate prevăd crearea unui Centru de instruire în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, destinat să asigure un proces continuu de instruire profesională pentru entitățile raportoare, autoritățile de supraveghere și alte părți interesate.

În vederea realizării acestor obiective, proiectul de hotărâre prevede crearea unei noi subdiviziuni - "Serviciul supraveghere și formare profesională" în cadrul SPCSB, format din 3 unități de personal, responsabilă atât de organizarea și coordonarea activităților de instruire în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, cât și de monitorizarea și evaluarea gradului de implementare de către entitățile raportoare a cadrului legal relevant. Această structură va avea rolul de a consolida capacitățile naționale de instruire, de a asigura o abordare unitară în aplicarea standardelor internaționale și de a sprijini procesul de conformare continuă în sectorul public și privat.

Modificările propuse sunt justificate și de recomandările formulate în cadrul evaluărilor MONEYVAL, care au subliniat importanța fortificării procesului de instruire și a creării unui mecanism instituțional dedicat pentru dezvoltarea competențelor profesionale ale reprezentanților instituțiilor implicate în prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

De asemenea, în acest scop, la data de 01 octombrie 2025, SPCSB, Academia de Studii Economice a Moldovei și Institutul Național de Cercetări Economice au semnat un Acord de cooperare ce are drept obiectiv instituirea unei platforme de învățare continuă și formare profesională în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Acest parteneriat marchează o etapă preliminară în procesul de creare a unui Centru de instruire specializat, destinat entităților raportoare, autorităților publice și altor părți interesate, care va constitui o platformă de dezvoltare profesională, schimb de bune practici și cooperare cu mediul academic și comunitatea internațională.

Prin urmare, proiectul de hotărâre urmărește suplimentarea statelor de personal ale SPCSB care are drept scop consolidarea cadrului național de instruire și de supraveghere în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Această reformă reprezintă un pas decisiv în procesul de aliniere la standardele Uniunii Europene, îmbunătățirea performanțelor Republicii

Moldova în cadrul evaluărilor MONEYVAL și creșterea credibilității țării la nivel internațional în lupta împotriva spălării banilor și finanțării terorismului.

La elaborarea propunerilor de modificare a Hotărârii Guvernului au fost luate în considerare Normele privind instituirea subdiviziunilor structurale ale autorităților publice, aprobate prin Anexa nr. 12 la Hotărârea Guvernului nr. 201/2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul Hotărârii Guvernului nu conține norme de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Modificările propuse la Hotărârea Guvernului nr. 299/2018 au drept scop redistribuirea unor sarcini și atribuții, instituirea unei noi subdiviziuni prin alocarea de atribuții noi, majorarea numărului de personal implicat nemijlocit în activitățile care rezidă din aplicarea cadrului legislativ actual ce vizează competențele SPCSB de a contribui la asigurarea securității statului și prevenirea utilizării sistemului național financiar-bancar, financiar-nebancar și a liber-profesioniștilor în scopul spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, precum și ale statului în conformitate cu normele naționale și standardele internaționale, precum și a executării angajamentelor pe care și le-a asumat Republica Moldova față de partenerii străini la acest capitol.

În acest context, în scopul eficientizării procesului de implementarea și asigurării executării angajamentelor ce derivă din procesul de aderare a Republicii Moldova la UE, este necesară majorarea efectivului-limită al SPCSB cu 3 unități, fiind creată o subdiviziune nouă - Serviciul supraveghere și formare profesională.

Serviciul supraveghere și formare profesională va avea rolul de a consolida capacitatea instituțională a SPCSB prin asigurarea unui proces continuu de instruire și prin monitorizarea modului în care entitățile raportoare aplică cerințele cadrului legal în domeniu. Subdiviziunea va organiza și coordona instruirile destinate sectorului public și privat, va elabora materiale metodologice și ghiduri practice, și va oferi suport în implementarea prevederilor în domeniu. Totodată, Serviciul supraveghere și formare profesională va evalua periodic gradul de conformare al entităților raportoare, va identifica deficiențele de aplicare a cadrului legal și va propune măsuri de îmbunătățire. Acesta va contribui la realizarea evaluărilor naționale de risc și la exercitățile internaționale (MONEYVAL, UE), precum și la dezvoltarea platformei naționale de formare profesională creată în parteneriat cu ASEM și INCE. Astfel, noua structură va asigura o abordare unitară în instruire, conformare și supraveghere, sporind eficiența și reziliența sistemului național de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

Având în vedere complexitatea atribuțiilor ce vor fi exercitate de noua subdiviziune, cele 3 unități de personal din cadrul Serviciului supraveghere și formare profesională urmează să fie încadrate în categoria funcționarilor publici cu statut special. Această necesitate decurge din faptul că atribuțiile lor nu se vor limita doar la organizarea și coordonarea instruirilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, ci vor include și desfășurarea unor activități de supraveghere directă a entităților raportoare, evaluarea aplicării cadrului legal și constatarea deficiențelor de conformare. Exercițarea acestor funcții presupune acces la informații sensibile, responsabilități sporite și obligația de a interveni în sectoare cu nivel ridicat de risc, ceea ce impune respectarea unor cerințe profesionale și etice specifice, aplicabile în mod tradițional funcționarilor publici cu statut special.

Totodată, natura activității impune angajarea unor specialiști cu experiență vastă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, precum și cunoașterea aprofundată a standardelor internaționale, a practicilor de supraveghere sectorială și a metodologiilor de evaluare a conformării. Pentru atragerea și menținerea unor astfel de profesioniști este necesar ca posturile să

fie stabilite cu statut special, întrucât nivelul ridicat de responsabilitate, expunerea la informații cu caracter confidențial și specificul activităților de control și verificare depășesc sfera atribuțiilor unui funcționar public ordinar. Experiența instituțională demonstrează că, în lipsa acestui statut, atragerea specialiștilor cu profil tehnic și experiență practică în domeniu devine extrem de dificilă, întrucât aceștia preferă poziții care reflectă corespunzător nivelul lor de expertiză și riscurile asociate activității.

Prin urmare, stabilirea celor 3 unități ca funcționari publici cu statut special reprezintă o condiție esențială pentru buna funcționare a noii subdiviziuni și pentru asigurarea unui nivel înalt de profesionalism în activitățile de instruire și supraveghere derulate de SPCSB. Această abordare garantează atragerea personalului calificat, asigură integritatea proceselor interne și contribuie la consolidarea capacității instituționale în contextul angajamentelor asumate de Republica Moldova la nivel european și internațional.

Pentru asigurarea unei tranziții coerente și a timpului necesar de adaptare, prevederile hotărârii urmează să intre în vigoare la 1 ianuarie 2026, perioadă în care vor fi realizate ajustările interne, actualizarea statelor de personal și revizuirea documentelor interne aferente funcționării instituției. Totodată, de menționat că, la elaborarea propunerilor de modificare a structurii a fost luată în considerare Anexa nr. 12 la Hotărârea Guvernului nr. 201/2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, prin care au fost aprobate Normele privind instituirea subdiviziunilor structurale ale autorității publice aprobate.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de Hotărâre de Guvern propusă necesită alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Aprobarea proiectului respectiv nu atrage după sine necesitatea modificării sau abrogării de acte normative în sensul aducerii acestora în concordanță cu reglementările acestuia.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În conformitate cu Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul va fi plasat pe pagina web oficială a SPCSB la compartimentul „Transparență decizională”.

Proiectul va fi supus procedurii de examinare și avizare în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 privind actele normative.

8. Constatările expertizei anticorupție

Potrivit art. 34, alin. (1) și art. 35 din Legea nr. 100/2017, proiectul de lege se va remite Centrului Național Anticorupție pentru a fi supusă expertizei anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul Hotărârii Guvernului nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi supus expertizei juridice, conform art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, iar rezultatele vor fi reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu conține prevederi de reglementare a activității de întreprinzător în contextul Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, astfel nu este necesar examinarea proiectului de către Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Totodată, ținând cont că, proiectul de hotărâre conține prevederi ce sunt atribuite în categoria „reformă structurale și instituționale”, în conformitate cu cerințele pct. 3, subpct. 3) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, a fost elaborată Analiza impactului pe aspectele menționate, anexată la setul de materiale aferent.

Suplimentar, menționăm că proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare a fi efectuate în condițiile Legii nr. 100/2017.

Andrian MUNTEANU,
Director